

ЩИРИЙ ДРУГ, УЧЕНА, ЛЮДИНА, ЗАКОХАНА В БОЛГАРІЮ

Мені дуже приємно привітати Маргариту Василівну Знаменську з її ювілеєм і з цієї нагоди розповісти про цю неординарну людину.

З Маргаритою Василівною я познайомився ще 1961 року, коли працював в «Інтуристі» з численними групами болгарських туристів. За її пропозиції того ж року мене урочисто прийняли членом Правління Українського Товариства дружби з Болгарією, де М.В. Знаменська працювала Відповідальним секретарем із першого дня його утворення (15 грудня 1958 р.). Протягом наступних років й донині ми разом працюємо на благо розвитку й поглиблення дружніх зв'язків і співпраці між Україною і Болгарією.

Усі ці роки, незважаючи на зайнятість відповідальною науковою роботою в Інституті історії України НАН України, Маргарита Василівна була ініціатором та учасником проведення в Україні численних громадських заходів – зборів, засідань і вечорів українсько-болгарської дружби й культури, відзначення ювілейних і пам'ятних дат у житті братнього болгарського народу. Українське Товариство дружби з Болгарією завжди було одним із кращих в Українському Товаристві дружби і культурного зв'язку із зарубіжними країнами і в цьому певна заслуга була нашої ювілярки. Їй вдалося залучити до роботи у Товаристві відомих учених, спеціалістів народного господарства, молодь. Тоді плідно працювали одинадцять обласних, численні районні, міські й місцеві відділення Товариства дружби. Як людина ерудована, зі знанням болгарської мови, Маргарита Василівна ретельно готувала інформаційні й довідкові матеріали для проведення різноманітних заходів, присвячених Болгарії, зокрема до річниць визволення Болгарії з-під османського ярма, Дня слов'янського письменства і культури, визволення Болгарії від фашизму тощо.

Вона неодноразово виступала на урочистих зборах громадськості з розповідями про життя і діяльність видатних діячів болгарської культури, таких, як Іван Вазов, Христо Ботев, Христо Смирненський, Никола Вапцаров, Васил Коларов, художників Стояна Венєва, Златю Бояджиєва, Димитрова-Майстора та ін. Особливо мені запам'яталася наша багатолітня плідна співпраця з численними спеціалізованими тургрупами і «поїздами миру та дружби» з Болгарії. Мені тоді здавалося, що майже вся Болгарія впродовж 60-70-х років побувала в Україні. Згадую, як лише на Київській овочевій фабриці, що була колективним членом Товариства, ми з Маргаритою Василівною організували зустрічі та обмін досвідом понад 90 групам болгар-кооператорів, які поділилися своїми виробничими здобутками з українськими овочівниками.

Нині, працюючи на громадській ниві, у нових складних умовах становлення нашої незалежної держави, Товариство дружби «Україна-Болгарія», очолюване Послом Миру, академіком Академії будівництва України та

Української академії русистики, професором Ю.І. Сєдих (ми з Маргаритою Василівною є віце-президентами Товариства), виступає ініціатором добрих справ загальноукраїнського масштабу. Розпочато спорудження Меморіалу воїнам, які загинули під час Визвольної війни 1877-1878 рр. болгарського народу проти османських загарбників. Як відомо, свободу болгарського народу виборювали і українці: понад 200 тис. їх загинуло у тій війні. Товариство підготувало проект пам'ятника, уклало низку договорів з організаціями і благодійними фондами щодо збору коштів на спорудження Меморіалу.

Товариство дружби «Україна-Болгарія» працює у тісній співпраці з Посольством Республіки Болгарія в Україні, науковими, творчими і громадськими організаціями України. Лише останнім часом при активній участі Маргарити Василівни широко відзначалися 132-річниця визволення Болгарії з-під османського ярма, День Кирила і Мефодія – свято слов'янської писемності та культури, 160-та річниця від дня народження патріарха болгарської літератури Івана Вазова. Варто також зазначити, що саме за її ініціативи 2008 року широко відзначалося 50-ліття утворення Українського Товариства дружби з Болгарією і з приводу цього її було нагороджено «Знаком Пошани» Товариства.

Не можу не звернути уваги на активну участь Маргарити Василівни у діяльності створеного 4 лютого 1990 р. Київського Товариства болгарської культури «Родолюбіє», що об'єднало переважно болгар Києва. Разом з ювіляркою мені довелося брати участь у різноманітних заходах Товариства.

Заслугує на подяку справа М.В. Знаменської, спрямована на збереження спадщини, увічнення пам'яті Олександра Дмитровича Кеткова – відомого державного і громадського діяча, письменника, перекладача, одного з перших керівників Товариства дружби «Україна-Болгарія». Вона неодноразово виступала на наукових зібраннях, друкувала статті про його діяльність в енциклопедії та літописах, болгарській пресі. А головне – за її пропозицією та допомогою у середній школі болгарського села Радоловка Приморського району Запорізької області, де навчався Олександр Дмитрович, влаштовано Музей його імені, відкрито школу на його честь та меморіальну дошку. Сотні книг із багатой бібліотеки болгарської художньої літератури О.Д. Кеткова надіслано нею до Радолівської школи, на кафедру слов'янської філології Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Національній парламентській бібліотеці, середній школі № 293 м. Києва з болгарською мовою навчання тощо.

Можна багато говорити про цю відповідальну, добру і талановиту людину, яка ще є і художницею. Упродовж 2002-2010 рр. відбулося понад десять персональних виставок її художніх робіт у галереях Москви, Парижа, Женеви. Відома серія її картин, присвячених живописній красі Болгарії.

Щиро бажаю Маргариті Василівні доброго здоров'я, довгих років життя, наснаги у благородній справі зміцнення дружніх зв'язків, співпраці між Україною і Болгарією.